

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 29 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0172 (COD)

9465/18
ADD 7

ENV 357
MI 402
IND 149
CONSOM 158
COMPET 371
MARE 6
RECH 231
SAN 166
ENT 100
ECOFIN 504
CODEC 874

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. gegužės 28 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2018) 257 final
Dalykas:	KOMISIJS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „Konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais apibendrinamoji ataskaita“, pridedamas prie Pasiūlymo dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2018) 257 final.

Pridedama: SWD(2018) 257 final

Briuselis, 2018 05 28
SWD(2018) 257 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

Konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais apibendrinamoji ataskaita

pridedamas prie

**Pasiūlymo dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl tam
tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo**

{COM(2018) 340 final} - {SEC(2018) 253 final} - {SWD(2018) 254 final} -
{SWD(2018) 255 final} - {SWD(2018) 256 final}

Konsultacijų dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo apibendrinamoji ataskaita

1. Įvadas

Šiame dokumente aprašyta konsultavimosi veikla, kurios metu surinktos suinteresuotųjų subjektų nuomonės, rūpimi klausimai ir mintys dėl geriausių priemonių siekiant sumažinti į jūrą patenkančių šiukšlių, ypač vienkartinį plastikų ir paliktų, pamestų ar kitaip į jūrą išmestų žvejojimo įrankių, kiekį. Rezultatai buvo panaudoti rengiant Komisijos plastikų strategiją¹ bei su vienkartiniais plastikais ir žvejojimo įrankiais susijusį poveikio vertinimą.

2. Konsultavimo procesas ir kitų informacijos šaltinių įtraukimas

Konsultavimo procesas apėmė:

- du suinteresuotųjų subjektų praktinius seminarus vienkartinį plastikų tema, kurie vyko 2017 m. birželio 16 d. ir rugsėjo 14 d.;
- atviras konsultacijas ir (arba) grįžtamąją informaciją apie pirminį poveikio vertinimą;
- suinteresuotųjų subjektų apklausas ir (arba) *ad hoc* konsultacijas su jais;
- specialiąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 468 (Europos Komisija, 2017)² ir greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 388 (Europos Komisija, 2014)³;
- viešas konsultacijas internetu „Į jūrą patenkančių šiukšlių kiekio mažinimas: veiksmai dėl vienkartinio plastiko ir žvejojimo įrankių“, vykusias nuo 2017 m. gruodžio 15 d. iki 2018 m. vasario 12 d.;
- suinteresuotųjų subjektų konferenciją „Iš naujo išrandant plastiką“ (angl. „Reinventing Plastics“),⁴ vykusią 2017 m. rugsėjo 26 d., ir specialią sesiją, skirtą į jūrą patenkančių šiukšlių ir vienkartinį plastikų klausimui;
- 2018 m. vasario 20 d. Žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos konferenciją ir sesiją į jūrą patenkančių šiukšlių tema.

3. Konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatų santrauka

3.1. Suinteresuotųjų subjektų praktiniai seminarai ir konferencijos

Suinteresuotųjų subjektų praktinių seminarų vienkartinį plastikų tema dalyviai apskritai sutarė, kad vienkartiniams plastikams priskiriami daiktai turi atitikti šiuos kriterijus (su kai kuriomis išimtimis): paplitimas jūros aplinkoje; trumpas naudojimo laikas; naudojama

¹ Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija; COM(2018) 28 *final*, 2018 1 18. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1516265440535&uri=COM:2018:28:FIN>

²

<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2156>

³ http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/flash/fl_388_en.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/info/plastics-conference_en

daugiausia ne namuose; yra jų alternatyvų, kurias galima naudoti pakartotinai arba kurių gamybai nenaudojamas plastikas.

Nustatytos pagrindinės vienkartinį plastiką patekimo į aplinką priežastys, kaip antai maži pakartotino naudojimo ir antrinio perdirbimo rodikliai, produktų projektavimas, medžiagos ir vartotojų elgsena. Pagrindine priežastimi laikytinas reguliavimo priemonių trūkumas.

Aptartos reguliavimo ir savanoriškos priemonės, be kita ko: paskatos gamintojams ir vartotojams (finansinės ir susijusios su elgsena); geresnis plastiko atliekų surinkimas; standartai, draudimai ir prievolės, taikomi produktų projektavimui ir ataskaitų apie atliekas teikimui. Respondentai palankiai vertino ES masto atliekų prevencijos tikslą ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą siekiant visapusiškai spręsti vienkartinį plastiką problemą. Kitos galimos priemonės, be kita ko, yra dalinis Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimas, griežtesnis atliekų hierarchijos laikymasis, žalieji viešieji pirkimai ir savanoriški susitarimai.

Diskusijų dėl ribojimo priemonių metu pabrėžta:

- turima nedaug įrodymų apie veiksmingas sąmoningumo ugdymo kampanijas ir vien jų nepakanka;
- draudimai gali būti geras būdas užtikrinti tam tikrų mažaverčių daiktų perprojektavimą, tačiau juos nustačius nacionaliniu lygmeniu gali būti trikdoma bendroji rinka;
- reikia nustatyti tokį įgyvendinimo laikotarpį, kad būtų užtikrinta, jog pakaitinės medžiagos atitiks standartus ir vartotojai bus tam pasirengę;
- mokesčiai yra efektyvi prevencinė vartotojų elgsenos formavimo priemonė ir kartu duoda pajamų; pramonės atstovai pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti vienodas veiklos sąlygas, reikia taikyti teisėkūros metodą;
- daugelio manymu, konkrečių gaminių kiekio mažinimo rodiklių nustatymas yra tinkama priemonė;
- alternatyvi galimybė – užtikrinti, kad vienkartiniai plastikai prekybos vietose nebūtų dalijami nemokamai.

3.2. Grįžtamoji informacija apie pirminį poveikio vertinimą

28 atsakymuose reiškia didelė parama intervencijai ES lygmeniu, o mažmenininkai ir gamintojai pirmenybę teikia ne reguliavimo priemonėms, o savanoriškumo principui. Privatus sektorius akcentavo antrinio perdirbimo ekonominio gyvybingumo svarbą, prastą esamų taisyklių įgyvendinimą ir reguliavimo spragas. Keliuose atsakymuose pabrėžta, kad reikalingas žiedinis arba gyvavimo ciklo metodas, kuriuo remiama prevencija, ir paragino kurti paskatas inovacijoms bei naikinti nacionalines reguliavimo kliūtis.

Vienkartinį plastiką įvairovė paskatino taikyti diferencijuotus metodus, atsižvelgiant į tai, ar į jūrą patenkančios plastiko šiukšlės susidarė dėl daiktų: 1) kuriuos galima perdirbti arba 2) kuriems esama tvarių alternatyvų. Dėl jau surenkamų daiktų išreikštas didelis susidomėjimas taikyti didesnės gamintojo atsakomybės schemas. Keliuose atsakymuose minima sėkminga užstato grąžinimo sistema (pvz., butelių), nors kai kuriuose atsakymuose įspėjama dėl

neigiamų ir galbūt neproporcingų ekonominių pasekmių mažmenininkams. Tokių sistemų sėkmei labai svarbūs veiksniai, be kita ko, buvo esamų atliekų tvarkymo sistemų efektyvumas, vartotojų elgsena, vietos infrastruktūra, galimybė pakartotinai panaudoti daiktą ir reikalavimų vykdymo užtikrinimas. Dėl daiktų, kuriuos būtų galima pakeisti tvaresnėmis alternatyvomis, mažmenininkai teigė, kad vartotojų lygmeniu tai geriausiai būtų pasiekta ugdant sąmoningumą ir taikant teigiamas paskatas. Rekomenduota būti atsargiems dėl biologiškai skaidžių plastikų naudojimo – keliuose atsakymuose buvo raginama vartotojams pateikti aiškesnę informaciją ir naudoti ženklinius. Verslo atstovai pabrėžė, kad nustatant bet kokius apribojimus būtina atsižvelgti į bendrosios rinkos poreikius ir administracinę našą.

Dėl **žvejybos įrankių** grįžtamojoje informacijoje buvo išskiriamos trys pagrindinės sritys: 1) bazinio lygio scenarijus ir jo prielaidos, 2) politikos alternatyvos ir 3) apklausos klausimynas.

Pasinaudojus grįžtamąja informacija ir papildomais šaltiniais, plastikinių žvejybos ir akvakultūros įrankių praradimo lygis Europos jūrose pagal bazinio lygio scenarijų buvo sumažintas nuo 30 proc. iki 15 proc. Taip pat persvarstytas procentinis plastiko atliekų svorio pasiskirstymas tarp akvakultūros ir žvejybos. Iš pradžių (remiantis Norvegijos duomenimis) akvakultūros atliekos sudarė 77 proc., žvejybos atliekos – 23 proc. Tačiau siekiant tiksliau atspindėti 28 ES valstybių narių sugautą žuvų kiekį ir akvakultūros produkcijos kiekį, rodikliai buvo pakeisti, ir akvakultūrai priskirta 60 proc., o žvejybai – 40 proc. Gavus grįžtamąją informaciją, į bazinio lygio scenarijų buvo įtraukta prielaida, kad peržiūrėta Uosto priėmimo įrenginių direktyva, Kontrolės reglamentas ir Atliekų pagrindų direktyva bus visiškai įgyvendinta.

Įvertintos šios keturios politikos alternatyvos: 1) didesnė gamintojo atsakomybė be užstato grąžinimo sistemos, 2) didesnė gamintojo atsakomybė ir užstato grąžinimo sistema, 3) tikslų (antrinio perdirbimo rodiklių) nustatymas, 4) alternatyvios medžiagos ir produktų projektavimas. Grįžtamojoje informacijoje pažymėta, kad poveikį svarbu įvertinti kiekybiškai. Kiek įmanoma, tai stengiasi padaryti.

3.3. Apklausos ir (arba) *ad hoc* konsultacijos

Daugiau nei 30 apklausų padėjo parengti **vienkartinių plastikų** problemos ir poveikio analizes. Jos buvo atliekamos siekiant suformuluoti ir išbandyti galimas intervencijos priemones, išanalizuoti technines galimybes ir galimą poveikį. Buvo surinkti konkretūs duomenys apie veiklos rezultatus ir sąnaudas bei tai, kaip šie rodikliai gali kisti pritaikius galimas intervencijos priemones.

Suinteresuotieji subjektai iš įvairių grupių pabrėžė vienkartinių neplastikinių ar daugkartinio naudojimo alternatyvų prieinamumo ir funkcionalumo svarbą bei galimas gamintojų sąnaudas, susijusias su medžiagų pakeitimu. Konsultacijos su daugkartinio pripildymo sistemų operatoriais ir vandens tiekimo įmonėmis padėjo geriau suprasti sistemos veikimą ir iššūkius.

Per 16 tiesioginių apklausų ir 15 apklausų el. paštu ir telefonu **dėl žvejybos įrankių** gauta informacijos keturių politikos alternatyvų aprašymui, kiekybiniam vertinimui ir įvertinimui.

Suinteresuotieji subjektai sutarė, kad būtina mažinti į jūrą patenkančių žvejybos ir akvakultūros plastiko šiukšlių kiekį ir kad būtina imtis politinių veiksmų, taip pat ES lygmeniu. Dauguma manė, kad siūlomos keturios politikos alternatyvos yra teisingas pasirinkimas, tačiau pabrėžė, kad ES lygmeniu užtikrinti politikos ir priemonių įgyvendinimą, vykdymą ir stebėseną yra nelengva.

Didesnė gamintojo atsakomybė (taikant užstato grąžinimo sistemą arba jos netaikant) laikoma naudingiausia politikos alternatyva, nes ji gali padengti atliekų rūšiavimo, ardymo ir transportavimo išlaidas, taip pat įrankių iškėlimo operacijas. Užstato grąžinimo sistema būtų finansinė paskata į uostus grąžinti nebetinkamus naudoti įrankius. Išreikštas susirūpinimas, kad įdiegus šią sistemą žvejai bus baudžiami už pamestus įrankius, kurių iškelti neįmanoma, ir bus sukurta paskata iškelti geros būklės kitų žvejų įrankius. Ne sykį paminėti sėkmingi Islandijos, Norvegijos ir Danijos pavyzdžiai. Nurodyta, kad antrinio perdirbimo rodikliai yra naudingi siekiant išvengti nebetinkamų naudoti įrankių patekimo į sąvartyną ar deginimo ir juos nukreipti į perdirbimo įrenginius. Reikia pagerinti perdirbtų medžiagų, gautų iš žvejybos ir akvakultūros įrankių, panaudojimą rinkoje, ir siekiant, kad pakuočių sektoriuje perdirbtos medžiagos turėtų konkurencingą padėtį, turi būti naudojamas viešasis finansavimas arba iš didesnės gamintojo atsakomybės sistemų gautos lėšos. Manoma, kad biologiškai skaidūs plastikai yra pernelyg brangūs ir nėra plačiai prieinami, ypač tie, kurie biologiškai skyla druskingame vandenyje ir dideliame gylyje. Be to, kai kurie suinteresuotieji subjektai nurodė, kad biologiškai skaidžių medžiagų naudojimas gali paskatinti plastikinius žvejybos įrankius išmesti jūroje, o ne grąžinti į uostą.

3.4. „Eurobarometro“ konsultacijos

2014 m. „Eurobarometro“ konsultacijų metu paaiškėjo, kad europiečiai pritaria⁵ tam, kad siekiant mažinti į jūrą patenkančių šiukšlių kiekį būtų nustatytas ES lygmens tikslas. 33 proc. specialiajame „Eurobarometro“ tyrime Nr. 468 (Europos Komisija, 2017)⁶ dalyvavusių respondentų nurodė, kad jūros tarša yra svarbiausias aplinkos klausimas. 72 proc. apklaustųjų teigė sumažinę vienkartinių plastikinių pirkinių maišelių sunaudojimą, o 38 proc. teigė tai padarę per pastaruosius 12 mėnesių. 89–94 proc. nurodė, kad svarbios yra šios priemonės:

- gaminių projektavimas, kuris leistų lengviau perdirbti plastiką,
- pramonės ir mažmenininkų pastangos mažinti plastikinės pakuotės kiekį,
- švietimas plastiko atliekų mažinimo klausimu ir
- daugiau ir geresnių vietos institucijų įrengtų plastiko atliekų surinkimo vietų.

61 proc. respondentų teigimu, svarbu, kad vartotojai mokėtų papildomą mokestį už vienkartinės plastikines prekes. Visoje ES vis daugiau žmonių mano, kad aplinkos apsaugos klausimai ES turi būti sprendžiami bendrai.

⁵ 2013 m. gruodžio 3–7 d. apklausti 26 595 ES piliečiai iš 28 valstybių narių.

⁶ 2017 m. rugsėjo 23 d. – spalio 2 d. apklaustas 27 881 ES pilietis iš 28 valstybių narių.

3.5. Atviros viešos konsultacijos

Per viešas konsultacijas internetu⁷ „Į jūrą patenkančių šiukšlių kiekio mažinimas: veiksmai dėl vienkartinio plastiko ir žvejybos įrankių“ (2017 m. gruodžio 15 d. – 2018 m. vasario 12 d.) gauti 1 807 atsakymai.

Kaip trys svarbiausios problemos, susijusios su į jūrą patenkančiomis šiukšlėmis ir vienkartiniais plastikais, nurodyta žala gyvūnų gerovei, grėsmė žmogaus sveikatai ir poveikis ekosisteminėms paslaugoms. 95 proc. respondentų pritarė tam, kad imtis veiksmų dėl vienkartinių plastikų yra būtina ir tai turi būti daroma skubiai. Dauguma manė, kad ES turėtų remti privalomas priemones pasaulio ar ES lygmeniu. Šiuo klausimu valdžios institucijų nuomonė buvo kitokia; jos mano, kad tam tikros priemonės turi būti įgyvendinamos ES lygmeniu, o kitos – vietos ar nacionaliniu lygiu.

Labai pritarta dėl vienkartinių plastikų kiekio mažinimo aplinkoje, o butelių kamšteliai, dangteliai ir gėrimų buteliai atsidūrė prioritetų sąrašė. Kalbant apie priemones, respondentai palankiai vertino paplūdimių valymą, aktyvų šiukšlių surinkimą ir reguliary į jūrą patenkančių ir paplūdimiuose išmestų šiukšlių kiekio nustatymą. Vienintelė kategorija, kurios atstovai nepritarė dėl aktyvaus šiukšlių surinkimo, – pramonės ir prekybos asociacijos.

Daugelis respondentų pranešė, kad sumažino asmeniškai sunaudojamų lengvųjų pirkinių maišelių, gėrimų butelių, kamštelių ir dangtelių kiekį. Mažiausiai pakito sunaudojamų traškučių pakuočių ir saldinių popierielių kiekis. Didžioji dauguma tokių sumažėjimą priskiria didėjančiam sąmoningumui dėl vienkartinių plastikų poveikio aplinkai. Nustatyta, kad respondentai labiausiai nori sumažinti sunaudojamų plastikinių butelių kiekį; daugiau nei pusė respondentų teigė, kad tai jie jau padarė. 77 proc. sutiktų primokėti nedidelę sumą už plastikinius butelius, kuriems taikoma užstato grąžinimo sistema. Daug respondentų (93 proc.) išreiškė paramą politikai, kuria siekiama laipsniškai nutraukti vienkartinių plastikinių stalo reikmenų naudojimą ir juos pakeisti biologiškai skaidžiomis ar pakartotinai naudojamomis alternatyvomis, net jeigu ir šiek tiek padidėtų kaina. Pramonės ir prekybos asociacijų atstovų nuomonės dėl papildomo mokesčio išsiskyrė, tačiau jie vis tiek pritarė dėl vienkartinių plastikų naudojimo laipsniško nutraukimo.

Didelė dalis (91 proc.) apklaustųjų išreiškė pritarimą taisyklėms, pagal kurias cigarečių gamintojai privalo finansiškai prisidėti padengiant cigarečių nuorūkų valymo išlaidas. Pramonės ir prekybos asociacijos parodė santykinai mažesnį entuziazmą. Dėl panašaus siūlymo higienos priemonių gamintojams pritarė 79 proc. respondentų.

Užstato grąžinimo sistema buvo laikoma tinkamiausia priemone (47 proc.) mažinant gėrimų butelių kiekį, antroje vietoje liko naudojimo mažinimo tikslai (33 proc.). Respondentai atkreipė dėmesį į didelį per užstato grąžinimo sistemas surenkamo užstato kiekį (apie 90 proc.) ir aukštą gamybai gaunamos žaliavos kokybę, tačiau mažmenininkai pabrėžė galimą ekonominį poveikį ir poveikį veiklai, ypač mažesnių parduotuvių, ir paragino nacionaliniu lygmeniu įgyvendinti pritaikytas schemas.

⁷ http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/marine_litter.pdf

Minimalūs projektavimo reikalavimai sulaukė mažiau pritarimo (20 proc.) ir jiems nepritarė verslo atstovai. Dėl vienkartinių plastikų, kuriuos galėtų pakeisti tvaresnės alternatyvos, pvz., ausų krapštukų ar stalo įrankių, respondentai išreiškė paramą teisėkūros veiksams ir mažinimo tikslų nustatymui. Manoma, kad panašios teisėkūros priemonės tinkamos net tiems gaminiams, kuriems aiškos alternatyvos nėra, pvz., cigarečių nuorūkomis ir higieniniams paketams. Taip pat laikyta, kad šiai vienkartinių plastikų kategorijai priskiriamais gaminiams lygiai taip pat tinkamos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos.

Į specialios viešos konsultacijos internetu dalies klausimus dėl žuvininkystės atsakė 340 žmonių. 95 proc. pritarė tam, kad būtina skubiai imtis veiksmų sprendžiant į jūrą patenkančių šiukšlių kiekio problemą. Konkrečiai dėl žvejybos įrankių 79 proc. mano, kad būtina skubiai veikti. 100 proc. žuvininkystės organizacijų (53 proc. visų apklaustųjų) mano, kad į jūrą patenkančių šiukšlių poveikis žuvininkystei ir akvakultūrai yra gana reikšmingas arba labai reikšmingas. 84 proc. respondentų mano, kad šiukšlių valymo sąnaudos yra labai svarbios arba svarbios.

80 proc. apklaustųjų nurodė, kad žvejų, kaip tiesioginių žvejybos įrankių naudotojų, vaidmuo siekiant pokyčio labai svarbus. ES, valstybės narės, vietos ir regioninės valdžios institucijos bei žuvininkystės organizacijos taip pat laikomos svarbiomis. Nuostabą kelia tai, kad nepaisant galimo privataus sektoriaus vaidmens įgyvendinant didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, privatus sektorius laikomas mažiau svarbiu dalyviu.

Dauguma nurodė, kad tam tikra dalis įrankių yra pametama (28 proc. gaubiamųjų tinklų ir 54 proc. žiauninių tinklų) arba išmetama (22 proc. gaubiamųjų tinklų ir 43 proc. virvių).

Pirmenybė teiktina šioms keturioms priemonėms: 1) paskatos į krantą grąžinti surinktas šiukšles ir nebetinkamus naudoti įrankius (88 proc.), 2) geresnės atliekų surinkimo ir rūšiavimo sąlygos laivuose ir uostuose (70 proc.), 3) paskatos ir (arba) finansavimas įrankių iškelimo veiksams (68 proc.) ir 4) geresnis esamų taisyklių vykdymo užtikrinimas (67 proc.).

Atviruose pastabų langeliuose suinteresuotieji subjektai taip pat siūlė didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, pageidavo didesnių baudų už taršą, paaiškino su iškelimo veiksmais susijusią riziką ir jų neefektyvumą, pabrėžė žvejų švietimo svarbą, ragino žymėti įrankius, akcentavo, kad dideli uostų kaštai skatina įrankius išmesti į jūrą, ir paragino užtikrinti, kad uostuose būtų tinkama infrastruktūra.

Sprendžiant, kurios papildomos tikslinės priemonės padėtų grąžinti įrankius į krantą, respondentai (59 proc.) pritarė užstato grąžinimo sistemos mokesčių taikymui žvejams arba (53 proc.) didesnės gamintojo atsakomybės sistemai, įskaitant rinkliavą už įrankius. Išreikštas nerimas, kad užstato grąžinimo sistema gali tapti bausme žvejams – jie negalės susigrąžinti užstatų už netyčia pamestus ar nebesusigrąžinamus įrankius.

3.6. Konferencijos

Konferencijoje „Persvarstant plastiką“ (angl. *Rethinking Plastics*) (Briuselis, 2017 m. rugsėjo 26 d.) suinteresuotieji subjektai nurodė, kad norint pasiekti tikslą 50 proc. sumažinti į jūrą

patenkančių šiukšlių kiekį, dėl kurio balsavo Europos Parlamentas, reikia plataus užmojo ES masto strategijos ir skirtingiems vienkartiniams plastikams skirtų konkrečių politinių priemonių.

Pasiūlyta nustatyti privalomus naudojimo mažinimo rodiklius ir įgyvendinamus jų pasiekimo terminus. Kaip galbūt tinkamos priemonės nurodytos paskatos vartotojams, užstato grąžinimo sistemos ir antrinio perdirbimo infrastruktūra. Dėmesį reikia skirti ne tik patiems gaminiams, bet ir į jūrą patenkančių šiukšlių šaltiniams ir jų patekimo į jūrą būdams. Suinteresuotieji subjektai akcentavo, kad visuomenės sąmoningumo ugdymo iniciatyvos, susijusios su nepakankamai finansuojamomis kampanijomis, duoda prastų rezultatų. Laikyta, kad žalieji viešieji pirkimai yra tinkamas būdas didinti vienkartinių plastikų alternatyvų poreikį.

2018 m. Žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos konferencijoje⁸ (2018 m. vasario 20–21 d.) pateikta daugiau įžvalgų dėl kovos su jūros tarša plastikais.

3.7. Išvados

Manoma, kad skirtingiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams tinkama taikyti skirtingas priemones. Atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus ir prieinamas tvarias alternatyvas, aptartos įvairios priemonės. Apskritai palankiai įvertintos didesnės gamintojo atsakomybės priemonės. Pramonės ir verslo atstovai atkreipė dėmesį į išlaidas, susijusias su kai kuriomis priemonėmis, ir į tai, kaip svarbu jas suprasti prieš imantis kokių nors veiksmų. Palankiai įvertintos ir teisėkūros priemonės. Didelio pritarimo sulaukė naudojimo mažinimo tikslai, bet nuomonės išsiskyrė dėl jų įgyvendinimo sąlygų (pvz., dėl per nustatytą laikotarpį pasiektinų tikslų).

Išreikšta nuomonė, kad, norint pasiekti bendrųjų ES tikslų, reikia papildomų priemonių ir politikos krypčių. Suinteresuotieji subjektai nurodė, kad jie yra pasirengę mokėti už tvaresnės vienkartinių plastikų alternatyvas arba mokėti mokestį už vienkartinių plastikų naudojimą. Sąmoningumo ugdymo kampanijos laikomos veikiau kitas reguliavimo ir savanoriškas priemones papildančiomis priemonėmis.

Dėl žvejybos įrankių suinteresuotieji subjektai nurodė, kad būtina skubiai imtis veiksmų. Be uosto priėmimo įrenginių gerinimo, teigiamai įvertintos ir didesnės gamintojo atsakomybės ir užstato grąžinimo sistemos politikos alternatyvos. Manoma, kad didesnės gamintojo atsakomybės priemonės kartu su užstato grąžinimo sistema turės teigiamą ekonominį poveikį ir padės siekti plastikų strategijos tikslo mažinti plastikų kiekį Europos jūrose.

⁸ http://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/circular-economy-stakeholder-conferenceprogramme_v20180212-2.pdf